

فیلم «قندهار»
را به جد می توان
فیلمی به غایت
ایدئولوژیک
دانست

فیلم قندهار فیلم اکشن آمریکایی محصول ۲۰۲۳، به کارگردانی ریک رومن وو و تهیه‌کنندگی جرارد باتلراست. فیلم از جایی آغاز می‌شود که ما تام هریس را به عنوان یک نیروی استخدامی سیا می‌بینیم که قصد دارد در پوشش یک تکنیسین شرکت ارتباطاتی سوئیسی در تأسیسات هسته‌ای ایران، واقع در شهر قم اختلال ایجاد کند. او موفق به انجام این کار می‌شود و سیامی تواند تأسیسات هسته‌ای ایران را منفجر کند. تام هریس در ادامه موفق می‌شود به دویی فرار کند تا به لندن بازگردد. در دویی رومن چالمرز را ملاقات می‌کند، او یکی از مأموران ارشد سیا است که به او مأموریت جدیدی در رابطه با تأسیسات هسته‌ای طالبان می‌دهد و تام برای اینکه بتواند هزینه تحصیل دخترش را پرداخت کند، این مأموریت را نیمی پذیرد و به همراه مترجم افغانی اش «محمد دود» که با سیا همکاری می‌کند وارد افغانستان می‌شوند. اما زمانی که وارد افغانستان تحت حکومت طالبان می‌شود، هویتش لومی رود و مأموریت او لغو می‌شود. سرویس اطلاعاتی ایران از یک سو و از سوی دیگر سرویس اطلاعاتی پاکستان به منظور باج‌گیری هریس که به دنبال دستگیری تام هستند و برای این منظور از نیروهای طالبان هم استفاده می‌کنند. تام به همراه محمد در تلاش هستند تا به سمت نقطه استخراج، واقع در یکی پایگاه‌های قدیمی سیا برسند و از آن طریق از افغانستان خارج بشوند. در این بین با نیروهای طالبان، نیروهای ایرانی و نیروی زبده اطلاعات پاکستان کحیل نصیر درگیر می‌شوند. تام موفق می‌شود هلیکوپتر نیروهای ایرانی را منفجر کند. در ادامه مسیرش به سمت نقطه استخراج، با خیانت یکی از جنگ سالاران پاکستانی که قرار بود به تام کمک کند، توسط طالبان دستگیری می‌شوند. اما رومن چالمرز با همراهی کماندوهای افغان و در پوشش داعش می‌تواند او را نجات دهند. رومن در ادامه مسیر کشته می‌شود و در پایان فیلم به نظرمی رسد کحیل توانسته با کمک طالبان تام را متوقف و دستگیر کند، با این حال تام می‌تواند او را زخمی کند و با دخالت سیا نیروهای طالبان با پهباد بمباران می‌شوند و تام و محمد می‌توانند فرار کنند. در پایان فیلم، ما تام رامی‌بینیم که به لندن بازگشته و دخترش را در آغوش می‌گیرد.

فیلم «قندهار» را به جد می‌توان فیلمی به غایت ایدئولوژیک دانست که استخراج رمزگان و نشانه‌های ایدئولوژیک آن نیاز به بررسی بسیار مفصل دارد اما می‌توان به برخی از آن‌ها اشاراتی داشت.

۱. طبق معمول فیلم‌های اینچنینی، بر اقتدار نیروی نظامی آمریکا تأکید ویژه می‌شود. سازمان سیا در ایران، افغانستان و دویی نفوذ اطلاعاتی بسیاری دارد. پهبادهای سیا در سراسر فیلم، چه در ایران و چه در افغانستان می‌توانند ریزترین جزئیات را رصد کنند و در موقع نیاز (انتهای فیلم) با پیشرفته‌ترین سلاح‌های نظامی دشمنان را به خاک و خون بکشانند (نیروهای سیا در داخل آمریکا، مانند خدا می‌توانند همه چیز را از طریق پهبادهایشان ببینند و بر همه چیز نظارت کنند و در صورت نیاز دخالت کنند). قدرت و نفوذ اطلاعاتی سیا به حدی است که می‌تواند یک پایگاه هسته‌ای ایران را به طور کامل و به سادگی نابود کند. تأکید بر چنین اقتداری توأمان است باضعیف نشان دادن نیروهای ایرانی و نیروهای طالبان. تام می‌تواند خود به تنهایی یک هلیکوپتر ایرانی را منفجر کند یا در طول فیلم از دست آن‌ها در خاک افغانستان بگریزد. یا از حماقت نیروهای ایرانی استفاده کند و به سادگی به تأسیسات هسته‌ای ایران نفوذ کند و آن‌ها را دست ببندازد. البته یک استثنائی وجود دارد و آن مربوط است به نیروی اطلاعات پاکستان و مأمور زبده آن‌ها. تلاش شده شخصیت کحیل نصیر جذاب و مثبت ترسیم شود، هر چند که او هم در نهایت از تام شکست می‌خورد اما این ارزیابی مثبت‌تر می‌تواند ناشی از روابط بهتر پاکستان با آمریکا باشد.